

Hjejlen

Årgang 23 • Nr. 4
November 2005

Dansk Ornitologisk Forening

Viborg Amt

HJEJLEN årgang 23 • nr. 4 • november 2005

MEDLEMSBLAD FOR DANSK ORNITOLOGISK FORENING, VIBORG AMT

Ansvarshavende redaktør: Eyvind Lyngsie Jakobsen (EJL) • Østervænget 27,
8800 Viborg • 8667 1646 • eyvihak@worldonline.dk

Layout, grafik: Jørgen Peter Kjeldsen • pjoern@prinzapolka.dk

Tryk: A. Søe-Knudsen • lyn@langsom.dk

Forside: Jens Frimer Andersen • frufri@mail.dk

ISSN 0903-9694 Oplag dette nummer: 440 eks.

BESTYRELSE FOR DOF-VIBORG AMT:

Formand **Per W. Buchwald** (PWB) • Nørresøvej 18, 8800 Viborg • 8667 1638 •
tromwald@post.tele.dk

Næstformand **Jens J. Pedersen** (JJP) • Violvej 3, 7900 Nykøbing • 9772 0420 •
vilspejder@webspeed.dk

Kasserer **Ole Kristjansen** (OK) • Svinglen 66, 8800 Viborg • 8667 3181 •
oklab@post6.tele.dk

Jan Kristensen (JK) • Gyvelvænget 161, 7730 Hanstholm • 9796 2456 •
oz1iil@tdcadsl.dk

Thorkil Brandt (TB) • Tindbæk Byvej 30, 8900 Randers • 8750 8040 •
@

Robin Milner (RM) • Wåleshøjen 3, 8800 Viborg • 8667 5086 •
robin.milner@sygeplejeskolen.com

Frits Rost (FR) • Baldersvej 18, 8800 Viborg • 8727 1011 •
f.rost@mobilixnet.dk

Ole Lilleør (OL) • Baldersvej 19, 8800 Viborg • 8662 8032 •
ole.lilleor@get2net.dk

Susanne Møller (SM) • Toften 40, 8830 Tjele • 8669 0042
smvammen@mobilixnet.dk

KONTAKTPERSONER:

Revisor: ELJ • *Repræsentantskabsmedlemmer:* PWB, OK. *Suppleant:* JK •
Kontaktperson i DOFs hovedbestyrelse: OL • *Fredningsudvalg:* JJP, JK •
Ekskursioner: RM • *Lokalrapport (FUGLE og DYR i Nordjylland):* FR •
Ringmærkningsgruppe: Niels Odder Jensen, Klitmøller • *Grønt Råd:* PWB.
Suppleant: JJP • *Fugleværnsfonden:* ELJ, Martin Kviesgaard, Grønland

INDHOLD

Nyt fra bestyrelsen	3	Køb en agerhøsekylling	16
Strukturreformen og DOF	4	Rovfuglearrangementer	17
Debat om strukturen	6	Møder	18
Caretakerprojektet på nettet	8	Turreferater	20
Forbedringer på Agerø	10	Kommende ture	21
Urskov – undlad oprydning!	12	Stof til HJEJLEN/deadline	23
Bliv punkttæller for DOF	15		

Nyt fra bestyrelsen

I DOF debatteres i tiden, hvilke konsekvenser **strukturen** eventuelt skal få for foreningen. I den sammenhæng gennemførte lokalafdelingen den 31. august et debatmøde om DOF's fremtid for indbudte medlemmer på Søndermølle ved Viborg. Vi fik en god og konstruktiv debat, se referat fra mødet på side 4.

På mødet blev der foreslået, at lokalafdelingen oprettede en "**Lån en guide**"-ordning. Det har vi i bestyrelsen fundet er så god en idé, at vi straks har taget den til os! Udover som normalt at udbyde fugleture på fastlagte datoer, som interesserede så kan møde op til, kan vi nu også tilbyde det omvendte: Er man en gruppe fugleinteresserede, der gerne vil på tur, men har brug for en guide, så kan lokalafdelingen fremover tilbyde en. Vi forbeholder os dog at sige nej, hvis vi ikke har tid eller muligheder for det – det er trods alt på frivilligt basis. Så ring, hvis I er en gruppe, der gerne vil på tur!

2006 bliver et spændende år for DOF's medlemmer, for da fylder for-

eningen 100 år! Det vil blive fejret på forskellig vis i løbet af året. Blandt andet vil der den 19. februar blive arrangeret en **Ørnens Dag** med ture rundt om i landet. I Viborg Amt vil der være en tur ved Nors Sø. I samme regi arrangeres den 5. februar en rovfugleoptællingsdag, hvor alle er velkomne. Se annoncering andetsteds i bladet.

Rapporten vedrørende pilotprojekt **Nationalpark Thy** er afleveret. Den nationale følgegruppe skal så tygge på den og de tilsvarende fra andre pilotprojekter, for endeligt at komme med anbefalinger til miljøministeren. I skrivende stund har miljøminister Connie Hedegaard imidlertid udtalt, at der kun bliver tale om en til to eller højst tre danske nationalparker i de første mange år. Så Nationalpark Thy er i hård konkurrence med seks andre pilotprojekter og tre undersøgelsesprojekter fra Friluftsrådet. Og så er der jo også snakken om indholdet. Skru ikke forventningerne for højt...

En kedelig nyhed fra vore egne rækker er, at en af vore stærke kræfter i

bestyrelsen forlader os: **Martin Kviesgaard** flytter med familien til Grønland. Martin har en tid været et "kendt ansigt" i HJEJLEN. De tider er nu forbi, for når Martin forlader os, er det for at tiltræde en stilling som ordførende direktør for Grønlandsbanken. Grønland er ikke nyt for ham; han og familien boede der også i en periode fra 1998 til 2002. Martin forlader dog ikke helt DOF-arbejdet, idet han fortsat vil sidde i bestyrelsen for Fugleværnsfonden, og vi har da håb om her i HJEJLEN at høre fra ham i ny og næ. Held og lykke på Grønland, Martin! I henhold til foreningens love har bestyrelsen efterfølgende enstemmigt besluttet at opfordre **Thorkil Brandt** til at indtræde på

den ledige bestyrelsesplads, hvilket Thorkil har sagt ja til. Velkommen i bestyrelsen!

Det traditionelle **julemøde** den 8. december er ved at blive arrangeret med quizzes, billeder, kaffe og kage. Endvidere med foredrag og billeder om Vendehals, Fiskeørn og Australien. Det plejer at være hyggeligt, så mød endeligt frem! Endvidere er **generalforsamlingen** fastlagt til 26. februar 2006 på Søndermølle ved Viborg. Der vil være en fugletur, et lettere traktement samt lysbilleder fra Sydafrika. Notér datoerne i jeres kalender!

Ole Lilleør

Strukturreformen og DOF -referat fra debatmøde om DOF's fremtid

Debatten i DOF

Dansk Ornitologisk Forening står i nær fremtid overfor en stor udfordring. DOF's struktur med lokalafdelinger er tilpasset den nuværende amtskommunale opdeling af Danmark. Med den kommende strukturreform ændres dette billede imidlertid fuldstændigt. For DOF-Viborg Amt's vedkommende kan strukturreformen betyde, at lokalafdelingen ophører med at eksistere i sin nuværende form, idet amtet vil blive splittet og indgå i hhv. Region Nordjylland og Region Midtjylland.

Det er derfor nødvendigt at overveje foreningens struktur. Samtidig har man i DOF besluttet, at tidspunktet er

ideelt for en bredere diskussion om foreningens fremtid. Hvordan tilpasser vi DOF's struktur, så den fremover matcher det administrative Danmark? Hvordan giver vi medlemmer større glæde ved medlemskabet? Hvordan kan medlemmernes engagement udvikles? Hvad skal være lokalafdelingernes opgaver fremover?

Diskussionen har nu kørt i et års tid i forskellige regi: i hovedbestyrelsen (HB), på repræsentantskabsmøder, på www.netfugl.dk og i lokalafdelingerne. Debatten skal fortsætte i 2006. I DOF-Viborgs bestyrelse afsatte vi et møde i juni til at diskutere emnet. Endvidere besluttede vi på anbefaling fra HB/repræsentantskabet at gennemføre et

medlemsmøde for særligt indbudte medlemmer.

At afholde møder for særligt inviterede medlemmer, og ikke åbne debattmøder, kan måske synes besynderligt, men har sine gode grunde. Debatten i DOF skal være bredspektret, formålet er at alle medlemstyper skal have mulighed for at blive hørt. Størstedelen af DOF's medlemmer er imidlertid såkaldt passive – dvs. de deltager ikke i foreningens aktiviteter, møder og arrangementer. Erfaringen viser, at offentlige møder typisk har et meget ringe fremmøde, og at netop denne medlemskategori kun sjældent møder op eller ytrer sig i disse debatter. Skal man sikre et bredt medlemsdemokrati, må der derfor oprettes fora, så også disse medlemmer bliver hørt. Den offentlige debat er ikke aflivet af den grund, men eksisterer på f.eks. "Netfugl" eller i HJEJLEN.

Vi vil her kraftigt opfordre lokalafdelingens medlemmer til at bidrage med synspunkter og ideer på www.netfugl.dk eller ved indlæg her i HJEJLEN!

DOF-Viborgs debatmøde

Mødet blev afholdt den 31. august på Søndermølle. Lokalafdelingen havde inviteret 22 medlemmer (passive og aktive), og bød på kaffe og kage. Ca. en tredjedel mødte frem plus et par fra lokalbestyrelsen, i alt var vi 9 deltagere. Efter et kort oplæg ved undertegnede fulgte to timers god debat. Mange ideer og synspunkter blev bragt frem. Alle blev bragt videre til hovedbestyrelsen og repræsentantskabet, her skal blot nævnes nogle få punkter:

Tilpasning af grænser, medlemsnærhed kontra naturpolitik

Der var enighed om, at det er nødvendigt at tilpasse lokalafdelingernes grænser til de kommende administrative grænser. Der var også enighed om, at der ligger en konflikt i at sikre nærhed til medlemmerne og samtidig gøre lokalafdelingen stærk nok til at håndtere naturpolitiske sager i forhold til myndigheder. De to arbejdsopgaver kan trække i hver sin retning. Det blev understreget, at nærhed til medlemmerne er meget vigtig.

Lån en guide

Vi arrangerer fugleture på faste datoer, men hvorfor ikke det omvendte? – lån en guide til din egen fugletur! Dette konkrete forslag er så godt, at vi i lokalafdelingen nu overvejer den (se "Nyt fra bestyrelsen" side 3).

Ungdommen, formidling

DOF bør gøre mere for at få fat i ungdommen. Der var dog delte meninger om, hvor svær denne opgave er. Teenagere er ikke let at indfange, men hos de mindre skolebørn er det muligt at så en naturspire. Jorden skal gødes, så høsten kan blive større, når de er åbne for et DOF-medlemsskab.

Fuglekurser, ungdomslejre og fuglestationer (f.eks. i Hanstholm) kunne være baser for formidling af fugle og for kontakt mellem ildsjæle og bredt naturinteresserede.

Værdidebat

Endvidere var der en mere hed debat om interessen for at krydse sjældne fugle. Der var bestemt ikke enighed på dette felt. Der var dog enighed om, at de aktive doffere ikke i dag brændte for

fuglesagen på samme måde som ”i gamle dage”. Det var til gengæld mindre enighed om, hvilke konsekvenser det havde. Har natursynet ændret sig blandt medlemmerne? Er det derfor det kniber med rekrutteringen til frivilligt arbejde? Der blev udtalt, at ”det er på tide, at æstetikken kommer tilbage i

DOF”. Der blev udtrykt bekymring for udviklingen, men også at der skal være plads til alle. Der er dog behov for en værdidebat i DOF.

Lokalafdelingens bestyrelse takker de fremmødte for deres bidrag og for en fordragelige og konstruktiv debat.

Ole Lilleør

Indlæg i strukturdebatten fra medlemmerne:

1. indlæg:

Som ikke-indbudt til debatmødet i Viborg tillader jeg mig hermed at give min mening til kende. Jeg ved ikke, om der i indbydelserne til dette møde blev taget hensyn til den geografiske fordeling af medlemmerne, og indbudt doffere fra nord for Limfjorden? Jeg har tidligere bidraget til debatten på www.netfugl.dk.

Jeg forstår, at en af de modeller, der arbejdes videre med, er at lade de nye Viborg, Skive, Morsø og Thisted kommuner danne sin egen lokalafdeling, der stort set svarer til det nuværende Viborg Amt. På samme vis vil der landet over blive lavet lokalafdelinger på basis af kommunegrænserne, men man har altså ikke nødvendigvis tænkt sig at følge regionsgrænserne. Jeg vil gerne opfordre til at overveje disse planer en ekstra gang. Thy bliver i det nye kommunale atlas en del af region Nordjylland. Det er min fornemmelse, at mange er glade for det, for afstanden – i al fald den psykiske afstand – er større til Viborg end den er til Ålborg.

Det naturlige må være, at strukturen i DOF tager udgangspunkt i de nye politiske afgrænsninger. Jeg er bekendt med, at de nye regioner ikke vil arbejde med DOF's kerneområder, og fredningssager skal fremover håndteres af kommunerne.

Men jeg tror, at det vil være nemmere at få styrket engagementet og det frivillige arbejde blandt DOF-medlemmer i Thy, hvis der bliver oprettet en afdeling lidt tættere på, f.eks. sammen med Morsø og Jammerbugt kommune. Så vil lokalafdelingen dække den vestlige tredjedel af Nordjyllands-regionen, og de øvrige to tredjedele ville kunne deles i to på basis af det nye kommunale kort.

Viborg er simpelthen for langt væk (!), og jeg tror at det er en af årsagerne til, at det har været svært at rekruttere aktive til foreningsarbejdet. Når nu det gamle brydes op, er det ikke nok at henvise til historiske årsager som forsvar for tingenes beståen, det er en lejlighed til at kigge på mulighederne med friske øjne. Jeg synes, beslutningen bl.a. bør træffes bl.a. ud fra praktiske forhold.

Jørgen Peter Kjeldsen, *Vejlerne*

2005/4

2. indlæg:

Mine forslag til en ny struktur i DOF kunne være:

Hvorfor ikke blot vedtage en struktur, der følger de nye politiske regioner? Hvis der opstår sager (og det skal der jo nok gøre!) så vil det - alt andet lige - være absolut nemmest administrativt at gøre indsigelser, indenfor den nye politiske region, man kommer til at tilhøre.

Nogle kan se problemer i at opløse den nuværende struktur med de gamle amter og lokalrapporter mv. Men dét problem kan vel løses ved blot at citere korrekt? Er det i virkeligheden ikke så enkelt?

Ingen "mister" noget, for det er vel fuglene i Danmark, det hele handler om? Og en given art er vel stadig rødlistet i DK, uanset hvilken region eller amt den måtte forekomme i?

Jeg vil bl.a. foreslå, at man opløser de gamle lokalafdelinger og etablerede nye lokalafdelinger, der simpelthen følger de nye regionsgrænser. Altså, skulle vi have en regionsbaseret afdeling for hver region, i stedet for en amtsbaseret lokalafdeling, som vi har nu.

Nye regioner, nye lokalafdelinger og så ville der helt sikkert komme nye og friske folk til på mange pladser. Det ville være forfriskende og ville afgjort gøre regionerne og dermed DOF endnu mere slagkraftig overfor vægelsindene myndigheder! I stedet for lokalrapporter, ville vi så blot få regionsrapporter.

Nu vil mange nok føle sig så meget som hjemmefødninge – eller ligefrem være så forstokkede og magtsyge – at de ikke ville være glade for at miste deres lokalafdeling, der eksisterer pt.

Men kunne man så ikke samtidig indføre et frit valg? Det findes i visse andre foreninger. Jeg mener: vi har frit lægevalg, frit skolevalg og også frit sygehusvalg! Hvorfor så ikke også frit regionsvalg i DOF?

Det kunne, i modsætning til nu, hvor man er tvunget ind i en bestemt lokalafdeling, så være op til det enkelte medlem at afgøre, hvilken region han/hun fremover ønskede at støtte, efter devisen: hvor får jeg mest for mit kontingent? Altså: hvilket regionsblad synes jeg bedst om? I hvilken region afholdes de bedste og fleste møder? I hvilken region tilbyder man de bedste ture?

Hvorfor ikke også kunne vælge, **kun** at være **direkte** medlem af DOF og ikke være tvunget til at være tilsluttet en lokalafdeling, hvor demokratiet er "en by i Rusland"??

Så, jeg synes bl.a. vi skulle have regionsbaserede afdelinger og så ellers frit valg!

Henning Pedersen
Mellemvej 15
8800 Viborg

Af Thomas Vikstrøm,
central koordinator for Caretakerprojektet

Besøg de lokale Caretaker-hjemmesider!

Der er endnu ikke kommet gang i så mange lokale caretaker-hjemmesider i Viborg Amt, men dem der er, er bestemt værd at besøge!

Lokalitetssiderne finder man ved at gå ind på <http://www.dofbasen.dk/IBA/>

Hjarbæk Fjord & Simested Ådal

Den lokalitetsansvarlige caretaker for denne lokalitet, Thomas Buus Sørensen, har lavet en flot og informativ hjemmeside for sin lokalitet. Udover et væld af oplysninger om fuglelivet i fjorden og ådalen, områdets historie m.v. finder man også en række flotte fotos, velsagtens taget af caretakeren selv. Af hjemmesiden fremgår det at caretakeren udover fugle også interesserer sig for en række insektgrupper, og også af dem indeholder hjemmesiden nogle flotte fotos. På disse sider er der lagt op til flere kommende beskrivelser, som vi kan glæde os til.

Som alle andre caretaker-hjemmesider indeholder siden detaljerede kort over området samt links til bl.a. DOF's beskrivelser af de vigtigste fuglearter på lokaliteten og til DOFbasens observationer fra lokaliteten de seneste 30 dage. Heraf fremgår det at Skals Ådal, hvoraf en del også indgår i lokaliteten, i skrivende stund (primo november) stadig huser ca. 400 Viber.

Nørreådal

Den lokalitetsansvarlige caretaker for denne lokalitet er Thorkil Brandt, som netop har offentliggjort sin hjemmeside for denne vigtige rastelokalitet for Sangsvane og den mellemskandinaviske bestand af Tajgasædgås. Også på denne hjemmeside finder man righoldig information om lokaliteten samt bl.a. et meget relevant link til omtale af den nylige fredning af den nævnte sædgåsebestand.

Af hjemmesidens link til DOFbasens observationer fra lokaliteten de seneste 30 dage fremgår det, at Sædgæssene endnu ikke er ankommet her primo november, hvilket stemmer overens med, at de i fjor ankom primo december. Til gengæld er de første Sangsvaner netop ankommet, ligesom der bl.a. er set en Vandrefalk i området. Ved Viskum holder 225 Grågæs stadig stand mod vinteren... -hvis man ellers kan kalde årstiden det!

Andre lokaliteter

Udover ovennævnte lokaliteter findes der caretaker-hjemmesider for følgende lokaliteter som delvis er beliggende i Viborg Amt: Flyndersø/Stubbergård Sø, Geddal Enge/Sdr. Lem Vig, Glomstrup Vig, Agerø samt Nissum Bredning. Disse hjemmesider er udarbejdet af caretakere fra Ringkøbing Amt.

Dansk Ornitologisk Forening · Døgn

http://www.dofbasen.dk

Dansk Ornitologisk Forening

Organisationen · Medlemskab og bidrag · Ture og rejser · Nyheder · Projekter · Fakta om fugle

Skriv til os · Links

Hjarbæk Fjord & Simested Ådal

Beskrivelse
Hjarbæk Fjord er den sydligste del af Limfjorden og den ligger ca. 10 km. nord for Viborg og 20 km. øst for Skive. Der er offentlige veje hele vejen rundt om fjorden. Der er dog ikke, de bedste overblikke forhold fra vejen. Man fra forskellige obs. punkter, der ligger forskellige steder rundt om fjorden, vil man kunne overskue det meste. Generelt må det dog anbefales at man medbringer et teleskop, da fuglene flere steder ses på større afstande. Hele turen rundt om fjorden, som godt kan anbefales er ca. 42km. lang.

Den lavvandede Hjarbæk Fjord har tilhørt fra 4 å systemer, i syd fra Fiskbæk Å, i mod nordvest Jordbro Å, og på østsiden Skals og Simested Å. Åerne har gennem mange år, været med til at lede en del næringsstoffer ud i fjorden, specielt har der været en stor udledning af kvælstof udledningen fra de omkring liggende landbrugsarealer. Fjordens vandkvalitet er siden midt i 70'erne, hvor fjorden blev erklæret død, blevet meget bedre, dog er der stadig noget tilbage, før fjorden igen kan leve op til omfets kvælstofkrav, der betyder, at søen skal have et sådigt dyre og planteliv. Det samme lag gør sig gældende for Ørslevkøster Sø, der har lidt den samme skæbne som fjorden.

Arter

- Bændom
- Pibersvane
- Svaneravn
- Grævling
- Skjold
- Tøfteland
- Troldmand
- Hejmand
- Rørhø
- Blåttet Rørsvale
- Engsvane
- Rødhals
- Skjold
- Hvide
- Almindelig Ryle
- Grønne
- Skjold

Links

- DOF-Viborg
- Kort over Hjarbæk Fjord
- DOF
- Optællingskalender til vandskud
- Optællingskalender

Lokaliteter

- Vadehav lokaliteter
- Længere lokalitet
- Næste lokalitet

Fakta

Amt: Viborg
Kommune: Viborg, Skive og Møldrup
Areal: 4110 hektar
Ejertforhold: Statsejret og privatejet

Adgangsforhold
Lokaliteter med de gode overblikke forhold:
Virksund Dæmningen:
Der er mulighed for parkering på Sundstrøm Havn og ved Virksund Kro.

Skals Åen.

Det er ganske let at oprette en caretaker-hjemmeside!

Faktisk behøver man blot forfatte en enkelt linje om sin lokalitet og uploade den, så er caretaker-hjemmesiden aktiv med faktabokse, kort, links til DOF's artshjemmesider og opkobling til DOFbasen. Og så kan man hen ad

vejen fylde mere på hjemmesiden efterhånden som tid og lejlighed byder sig. Tøv ikke med at kontakte Timme Nyegaard eller undertegnede i Fuglenes Hus, hvis du har lyst til at oprette en caretaker-hjemmeside:

thomas.vikstroem@dof.dk, tlf. 3331 4404
timme.nyegaard@dof.dk tlf., 3331 4404

Af Eyvind Lyngsie Jakobsen,
ansvarlig for Fugleværnsfondens Agerø-reservat

Forbedringer på Agerø!

Adgangs- parkeringsforholdene til Agerø-reservatet har længe trængt til at blive forbedret. Dette er nu sket, omend der stadig mangler noget arbejde at blive gjort. Der vil ske en udskiftning af skilte, og der vil blive opsat nye illustrationer i observationsskjulet.

Parkeringsarealet er blevet gjort lidt større, og det vil også blive mere synliggjort ved opsætning af et fodhegn. Et stykke af stien mod skjulet nær gården havde ofte mere karakter af en mudderpøl end af en sti. Dette er nu ændret, idet der på en 100 m lang strækning af stien er lavet et slags fortov kantet af lærkestammer, hvorpå der er lagt et lag stabilgrus, således at regnvand drænes bort.

Hvor stien går gennem læplantningen, er det faste hegn fjernet. Det har længe stået klart, at enten skulle det fornyes eller fjernes. Det har siden begyndelse af 1990'erne tjent som læ for de buske og træer, der skulle vokse op og som et værn mod, at fuglene på engen skulle blive skræmt væk af de besøgendes færdsel. Fjernelsen af det faste hegn har vist sig at være en stor forbedring og har pyntet gevaldigt på stedet. Man kan gennem buskene – formentlig uset af engens fugle – se ud på engen. I denne skrivende stund mangles det endnu at få forbedret stien, der løber på langs gennem læheg-

net. Dette vil ske snarest ved pålægning af et lag stabilgrus, der samtidig vil fjerne ujævnheder og huller. Det vil gøre det lettere for gangbesværede at færdes på stien.

Også observationsskjulet sættes i stand. Vejrlig og tidens tand har været hårdt ved skjulet. Træværket har fået en gang linolie og det skal have en gang trætjære til foråret. Sternbrædderne viste sig at være mere skadet af råd end ført antaget, og er blevet udskiftet. Også andre rådkader er blevet udbedret. Et nyt lag tagpap, der også dækker ned over sternebrædderne, er blevet pålagt skjulet.

Parkeringsplads og stien nærmest asfaltvejen er udbedret af en lokal entreprenør, Svend Aage Mogensen, der også med sin gummiged hjalp til med at få fjernet hegnspælene fra det faste hegn i læbæltet, kraftigt bistået af frivillige hjælpere.

Tak til Svend Aage Mogensen, Karby, Gustav Kviesgaard, Holstebro, Erling Andersen, Skyum, Jørgen Lang Petersen, Ø. Hvidbjerg, Mors, Susanne Møller og Martin Gaarde, Vammen for deltagelse i arbejdet med fjernelse af det faste hegn og udtynding i det levende hegn. Yderligere tak til Gustav Kviesgaard for opfyldning af stolpehullerne med sand og siden med overfladebehandling af observationsskjul.

Flere end de ovennævnte havde meldt sig til deltagelse i arbejdet, men var forhindret på dagen. De er imidlertid villige til at komme, når mere arbejde skal udføres.

*Der arbejdes med
istandsættelse af
skjulet.*

*Resultatet af
arbejdsgruppens
arbejde med fjernelse
af det faste hegn
langs stien*

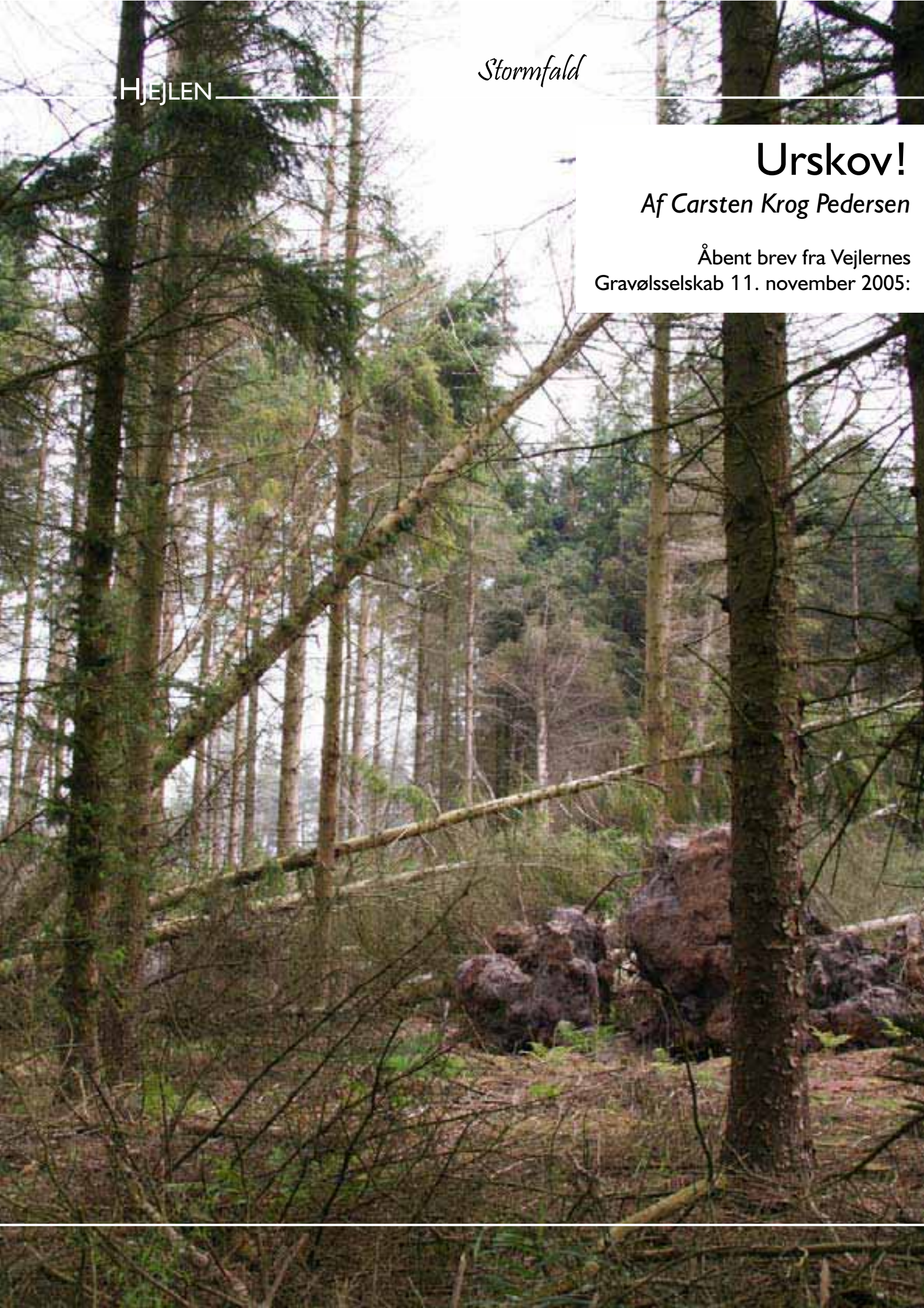
HJEJLEN

Stormfald

Urskov!

Af Carsten Krog Pedersen

Åbent brev fra Vejlernes
Gravølsselskab 11. november 2005:

Lad stormfaldet ligge!

Vejlernes Gravølsselskab kritiserer den aktuelle oprydning efter stormfaldet i Østerild Plantage.

Nu ryddes der for alvor op efter orkanens hærgen i Østerild Plantage. Men hvad er det sjove ved det? Hvornår vil man igen kunne opleve naturens rasen på denne måde i Danmark? Hvis dette stormfald blev bevaret i stedet for at blive opryddet ville området med den rette markedsføring kunne udvikle sig til en turistattraktion.

Men hvem har lyst til at køre langvejs for at opleve en ryddet skov? En skov med nyplantede træer som ligner alle andre.

Og hvilken fugl og hvilken bille ville have lyst til at slå sig ned her? I hvert fald så vil en væltet skov trække mange flere dyr til end en ryddet og nyplantet skov.

Derfor vil Vejlernes Gravølsselskab opfordre til, at man bevarer i hvert fald dele af disse stormfaldne skove som en attraktion for publikum og som reser- vat for interesserede dyr.

Carsten Krog Pedersen, som på et tids- punkt var redaktør for HJEJLEN, er DOF's repræsentant i arbejdet med nationalpark Thy og nyvalgt præsident for Vejlernes Gravølsselskab, en forening af tidligere medarbejdere på Vejlernes Feltstation.

DOF på nettet

Følg med i foreningens aktiviteter, klik ind på:

www.dofviborgamt.dk

www.dof.dk

www.dofbasen.dk

www.netfugl.dk

www.naturbutikkenen.dk

www.doftravel.dk

Sotheby's 12.21

En dansk kvinde klør sig på næsen og bliver ejer af en Stradivarius

Du kan bruge dit kort over 30 millioner steder.

www.nordea.dk

Nordea

Der er brug for punkttællere!!

- Kan du lide at se på fugle i mark, eng og skov?
- Kan du afsætte nogle ganske få timer 1-2 gange om året?
- Har du lyst til at gå på opdagelse på din hjemegn eller ved dit sommerhus?
- Vil du bidrage til et af Danmarks vigtigste naturovervågningsprogrammer?

Kan du svare ja til disse spørgsmål, er det nok noget for dig at blive punkttæller. Hvert år deltager flere hundrede frivillige i DOF's punkttællinger. De er kernen i det snart tredive år gamle naturovervågningsprogram.

Punkttællingsprogrammet er en af de DOF-aktiviteter, der har vundet størst anerkendelse i den nationale naturforvaltning – ganske enkelt fordi det er en meget effektiv måde at overvåge bestandene af vores mest udbredte fuglearter. Det er i kraft af punkttællingerne, at man har kunnet påvise de senere årtiers markante nedgang i agerlandets og engenes fugleliv. Det er også punkttællingerne, der fortæller om de smukke Stillitsers store fremgang og om Bomlærkerne, der ser ud til at være ved at komme sig igen ovenpå mange års nedtur.

Programmet er imidlertid **helt afhængig** af et stort antal frivilliges optællinger over hele landet, og der er brug for hjælp fra mange flere – også **din** hjælp! Du behøver ikke at være en ørn til at se på fugle for at kunne deltage. Blot du kan kende de mest almindelige arter.

Princippet er enkelt: På 10-20 punkter tæller man fugle i præcis fem minutter. Ved at gentage proceduren hvert år, og med flere tusind punkter over hele landet, kan der beregnes indeks for bestandene og deres udvikling dermed følges.

Nu er det aktuelt med vinterfugletællingerne, der udføres i perioden 15. december til 15. januar. En tælling tager 2-4 timer (afhængig af rute) og skal kun udføres én gang i perioden. Har du lyst, må du dog også meget gerne gennemføre ruten i yngleperioden (1. maj til 15. juni).

Har du lyst til at blive punkttæller eller vil du vide mere, vil jeg meget gerne høre fra dig. Kontakt undertegnede eller Fuglenes Hus, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. Tlf. 3331 4404, e-mail dof@dof.dk

Ole Lilleør,
punkttællingskoordinator i Viborg Amt

Baldersvej 19.
8800 Viborg
tlf. 8662 8032
ole.lilleor@get2net.dk

Vil du købe en agerhøsekylling?

Fra Jørgen Lang Petersen, Mors, der er medlem af DOF, billedkunstner m.m., har DOF-Viborg Amt modtaget en fin lille bronzeskulptur som gave. Den er ikke større, end at den kan stå på enhver lille hylde – og pynte. Skulpturen er en kylling, måske en agerhøsekylling. Hensigten med gaven er, at den skal sættes til salg blandt medlemmerne, således at det er den højestbydende, der overtager den. Beløbet, der betales for den, indgår i lokalafdelingens kasse til støtte for lokalafdelingen og HJEJLEN. På lokalafdelingens julemøde torsdag den 8. december søges det afgjort, hvem der har budt højest og derfor skal overtage den.

Evt. bud skal være modtaget af redaktøren senest torsdag den 8. december kl. 19:00. Det bedste vil være, om interesserede vil sende et brev, hvor konvolutten er mærket med "kylling", til redaktøren ELJ, Østervænget 27, 8800 Viborg. Bud kan også afgives pr. telefon på 8667 1646, eller mail: eyvjak@worldonline.dk. Alle tilbud, der er modtaget rettidigt, vil blive medtaget til mødet. Uanset denne frist tilbud, kan tilbuddet dog også afgives på lokalafdelingens julemøde den 8. december.

For en ordens skyld, skal jeg oplyse, at jeg også selv er interesseret i den. Derfor har jeg før udsendelsen af bladet afleveret et skriftligt tilbud til Frits Rost, som på mødet vil åbne dette samt eventuelle andre tilbud.

Eyvind Lyngsie Jakobsen

Jubilæumsarrangement

I anledning af DOFs 100-årsjubilæum ønsker foreningen bl.a. at fokusere på rovfuglene og deres levetilstand i dagens Danmark.

Som en opstart herpå ønsker foreningen at få så mange folk som muligt ud for at se på rovfuglene i det danske vinterlandskab. Derfor vil der den **5. februar 2006** blive arrangeret en række rovfugletællinger over hele landet. I Viborg Amt vil lokalafdelingen sørge for optællinger på lokaliteterne nævnt nedenfor. Alle er velkomne til at kigge forbi og få en snak om rovfugle m.v.

Der vil også være mulighed for at tælle rovfugle i ens "eget" område. Se mere herom på hjemmesiden www.netfugl.dk, når datoen nærmer sig.

Den 19. februar 2006 vil der yderligere være en lang række ørneture landet over – **Ørnens dag**. Her vil en kyndig turleder være til stede, der kan fortælle om de rovfugle, man kan se på stedet, og forhåbentlig kan turlederen også fremvise en rigtig ørn. I Viborg Amt vil der være en tur ved Nors Sø med Jan Kristensen som turleder, og ved Bygholm Vejle med Carsten Krog Pedersen som turleder. Om tid og sted se nedenfor – bemærk, at starttidspunktet er forskelligt fra sted til sted.

Rovfugleture søndag den 5. februar 2006

Hjarbæk Fjord kl. 10:00. Mødested Kvols Vig. Turleder Thomas Buus Nielsen (6114 4186).

Agger Tange kl. 10:00. Mødested P-pladsen v. kiosken. Turleder Ole Kristjansen (8667 3181).

Nørreådal kl. 08:00. Mødested Viskum Kirke. Turleder Frits Rost (8727 1011/ 2685 4011).

Kompedal kl. 10:00. Mødested: Kør fra A13 ad Viborgvej ind i Knudstrup. Kør til højre ad Sangildvej mod Kompedal Plantage og ca 1 km ind i skoven til P-plads. Turleder Annie Pedersen (8688 0248).

Vejlerne kl. 10:00. Mødested Kærupholmeskjulet. Turleder Carsten Krog Pedersen (9799 0905).

Nors Sø kl. 10:00. Mødested P-pladsen v. nordenden af Nors sø (Isbjerg). Turleder Jan S. Kristensen (9796 2456/2047 5521)

Ørnens dag, søndag den 19. februar 2006

Vejlerne kl. 10:00. Mødested observationsskjulet på Bygholmdæmningen. Turleder Carsten Krog Pedersen (9799 0905).

Nors Sø kl. 9:30. Mødested bålpladsen v. sydenden af Nors sø. Turleder Jan S. Kristensen (9796 2456/2047 5521)

MØDER

Årets fugleoplevelser i Viborg Amt

Torsdag den 8. december kl. 19:30 på Søndermølle ved Viborg (Vinkelvej 40 nær vandrehjemmet på vejen mod Bruunshåb).

Vi nærmer os årets afslutning og DOF-Viborg vil gerne invitere alle medlemmer til en uformel og hyggelig aften.

Tag endelig dine egne fotos med (papir/digital/dias) og fortæl lidt om dine fugleoplevelser i årets løb.

Leif Novrup fra Sevel kommer og fortæller om Vendehalsen, der jo yngler nogle få steder her i amtet, men som vi desværre så sjældent ser. Leif er også DATSY-koordinator for Fiskeørn, så den hører vi også lidt om.

Peter Bundgaard fra Viborg viser billeder fra familiens 7 ugers tur til Australien, og mon ikke der dukker en quiz op i løbet af aftenen.

På mødet vil det blive søgt afgjort, hvem der skal overtage en lille fugleskulptur.

Foreningen er vært ved en kop kaffe, kage mv. Øl/vand sælges billigt.

Vi glæder os til en hyggelig aften.

Fuglekursus i Viborg:

Lær fuglesangen at kende

”I takt med forårets ankomst gennemgår vi fuglesang og kendetegn hos havens og skovens fugle. Vi starter i marts, hvor et overskueligt antal arter synger, og tager så stille og roligt fat på resten, som foråret skrider frem. Fuglesang skal opleves i naturen, så vi tager selvfølgelig også på ture i felten. Kurset henvender sig til begyndere.”

Til foråret gennemføres dette kursus ved AOF-Viborg med start i marts. Prisen er ikke fastlagt endnu, men forventes at blive cirka 700 kr. for 11 mødeaftener og tre fugleture. Hold øje med AOF's forårskursuskatalog eller hjemmeside.

DOF-Viborg amt

inviterer til

GENERALFORSAMLING**Søndag den 26. februar 2006 kl. 12:00**

på Søndermølle ved Viborg

(Vinkelvej 40 nær vandrehjemmet på vejen mod Bruunshåb)

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Beretning om lokalafdelingens virksomhed i det forløbne år
4. Fremlæggelse af det reviderede årsregnskab til godkendelse
5. Fremlæggelse af budget for det kommende år
6. Valg til bestyrelsen – på valg er: Robin Milner, Jens Jørgen Pedersen, Jan Kristensen, Per W. Buchwald
7. Valg af medlem + suppleant(er) til repræsentantskabet
8. Valg af revisor
9. Indkomne forslag
10. Eventuelt

Før mødet vil der blive lavet en fugletur i området ved Bruunshåb og Ødalen.
Mødested og -tid: Søndermølle kl.10:00.

Der vil være gode muligheder for Isfugl, Vandstær, Bjergvipstjert m.m.

Kl.12:00 mødes vi i Søndermølle, hvor lokalafdelingen er vært ved et beskedent frokosttrakteament inkl. øl og vand. Under mødet vil der være kaffe, the og kage. Selve generalforsamlingen starter kl.13:00.

Efter mødet vil Ole Kristjansen vise lysbilleder fra sin tur til Sydafrika i sommeren 2005. Du er velkommen til selv at medbringe nogle!

Mød op og vær med til at sætte dit præg på lokalafdelingen inden den store strukturreform!

TURREFERATER

Rødding Sø, 2. oktober 2005

Med dårligt vejr i dagene op til var oddsene ikke gode for dagens tur. Det var da også diset fra morgenstunden, men da turen skulle starte, lettede disen, og oktobervejret viste sig fra sin smukkeste side. Stille, klart og solrigt!

Efter lidt indledende forvirring (Rødding Kirke har flere parkeringspladser) lykkedes det de 12 fremmødte at finde turlederen, og sammen gik vi ned til søen.

Der var ikke mange ænder på søen, men alligevel pænt med arter, blandt andet en enkelt Spidsand. Turlederen måtte undskylde på naturens vegne, at de fleste ænder var i eklipsedragt, og derfor ikke så seværdige. Viber, bekkasiner, en lille flok Lille Lappedykker, samt en enlig Brushane kunne dog råde bod på dette.

En familie på søndagstur til dæmningen i vestenden skabte så meget forstyrrelse, at ænderne var væk fra det område. Det fortalte tydeligt vigtigheden af at holde den ende fri for færdsel.

Dagens fugleoplevelse faldt ved turens afslutning, hvor en Rød Glente passerede i lav højde henover deltagerne. Smukt!

Ole Lilleør

Agerø, 9. oktober 2005

Ikke udsigten til at se mindst 50 Bjerglærker kunne lokke mange af sengen, når der samtidigt var varslet om regnvejr. Regnen kom endog i kraftige byger på vejen til Agerø. Men da turen skulle begynde, var det ble-

vet tørvejr, og 6 deltagere var mødt frem. Og som dagen skred, spredtes skyerne, og det blev solskin med blæst fra vest. Vandstanden i fjorden forhindrede deltagerne i at komme ud på Stenklipperne. Der er både blødt og tuet på engen, således at der altid er et par deltagere, som får mudder langt op ad benene og vand i støvlerne.

Fra mødestedet ved dæmningens parkeringsplads sås ca. 600 Grågæs gå til vejrs fra Agerø-reservatet for at søge ind mod fourageringsstederne på Mors.

På Østagerø sås sæsonens første Lysbugede Knortegæs. 15 gæs var der i alt. De holdt til på Agerøs nordøstnæs sammen med ca. 200 Grågæs og 4-5 Skarver. I strandsøen mod syd sås Hvidklire 8, Rødben 2, Pibeand 20, Krikand 3, Strandhjejle 5 og Stor Regnspove 3.

I Fugleværnsfondens Agerø-reservat var der ikke så meget at se fra skjulet. Men den efterhånden traditionelle tur ud over engene til holmene bragte fuglene frem. Først og fremmest så vi Bjerglærkerne, hvoraf der var ca. 50 som forventet og som tilsyneladende her har fundet et godt spisekammer, idet de nu er set her set for 4. gang. Herudover var der ca. 200 Alm. Ryler, Grågås 3, Hjejle 200, Strandhjejle ca. 25, Toppet Skallesluger ca. 50, Skarv 20, Svartbag 20. Fra og ved observationsskjulet sås Spurvehøg 1, Fjeldvåge 1, Viber ca. 100, Stær ca. 200.

Alt i alt i en rigtig god tur.

Eyvind Lyngsie Jakobsen

KOMMENDE TURE

**Hjarbæk Fjord og Lynderupgård
søndag den 4. december 2005**

Mødested: P-pladsen v/Kvols Vig kl. 9:00

Turleder: Robin Milner (8667 5086)

På fjorden kigger vi efter andefugle og finder forhåbentlig Lille Skallesluger.

På markerne ser vi de forskellige arter gæs og Sang- og Pibesvane. Ofte er der her også småfugleflotte, f.eks. Bjergirisk og rovfugle i luften. Alt efter tid og vejr kører vi til forskellige steder ved fjorden. Husk kaffe og varmt tøj.

Hald Sø**søndag den 18. december 2005**

Mødested: P-pladsen ved laden, Hald Hovedgaard kl. 9:00

Turleder: Ole Lilleør (8662 8032)

Årets juletur. Vi går en tur i det historiske landskab til "de fem Hald" og til Troldeslugten. Alt afhængigt af vintervejret kan der være mange drosler og småfugle, og søen kan byde på forskellige andefugle. Der er mulighed for Vandstær, Isfugl og Bjergvipstjert. Tag kaffen med og det varme tøj.

Agger Tange**søndag den 8. januar 2006**

Mødested: P-pladsen v. kiosken kl. 9:00

Turleder: Per Buchwald (8662 1638)

På Agger Tange om vinteren ser man et varierede udvalg af overvintrende vadefugle, og der er flere rovfugle at se, bl.a. Blå Kærhøg og Fjeldvåge. Der er mulighed for flere gåsearter, Lysbugede Knortegæs m.fl. Dykænder ses både i lagunerne, i Krik Vig og i havet. Af småfuglene ses der ofte flokke af Snespurv, Bjergirisk og Bjerglærke. Er vi heldige er der mulighed for Mosehornugle. Husk at det kan være koldt på tangen i januar måned!

Rovfugletælling og Ørnens dag i februar 2006

Læs om disse aktiviteter på side 17.

Bruunshåb/Ødalen**søndag den 28. februar 2006**

Mødested: Søndermølle, Vinkelvej 40, Viborg kl. 10:00

Turleder: Ole Kristjansen (8667 3181)

I forbindelse med generalforsamlingen (se side 19) afholdes en tur i området nær mødestedet med mulighed for at se Vandstær, Isfugl og måske Bjergvipstjert og andre spændende vintergæster.

Hjarbæk Fjord**søndag den 12. marts 2006**

Mødested: P-pladsen v/Kvols Vig kl. 8:00

Turleder: Robin Milner (8667 5086)

Fjorden huser stadigvæk mange dykænder i sen vinteren/det tidlige forår. Der ses store forekomster af Hvinand, og der er stor mulighed for alle tre skalleslugerarter. Rovfuglene ses altid ved fjorden, og har vi heldet med os, ser vi en af kærhøgearterne. Gæs og gulnæbbede svaner kan ses på engene i nærheden. Er vejret lunt, vil der også være mange småfugle i luften.

Vejlerne**søndag den 26. marts 2006**

Mødested: Fugleskjulet på

Bygholmdæmningen kl. 8:00

Turleder: Ole Kristjansen (8667 3181)

Der vil på dette tidspunkt være enorme mængder ænder i Vejlerne og mulighed for Havørn og Vandrefalk. Stor Kobbersneppe, Klyde og Rørhøg vil være ankommet og med lidt held den første Skestork.

Konservatoren i Aalestrup

- Trofæmontering
- Udstopning af fugle og pattedyr
- Restaurering af præparater
- Udlejning og salg
- Garvning af skind

JANE OG VAGN REITZ

- aut. zoologisk konservator fa.

Nørrehedevej 33 • 9620 Aalestrup • Telefon og fax 98 64 18 91

BYGHOLM CAMPING

Ved Fuglereservatet Vejlerne

Midt i naturen mellem hav og fjord
Veludstyrede hytter og værelser

Hestevognskørsel og Ridelejr

Swimmingpool • Restaurant

Festlokaler til 120 personer

ÅBEN HELE ÅRET

BYGHOLMVEJ 27, ØSLØS, 7742 VESLØS • TLF. 97993139

Email: bygholm@1031.inord.dk • FAX 97993802

Solidt engagement

„Fokus på skabelsen af økonomisk råderum og muligheder samt solidt lokalt engagement“

www.vestjyskbank.dk

Med mere end 130 års solide rødder i det jyske

I vestjyskBANK udvikler vi os med vores kunder. Vores mål er, at give vores kunder et bedre økonomisk råderum og flere muligheder i hverdagen. I vestjysk-BANK ønsker vi at gøre en positiv forskel i de lokalsamfund, vi er en del af, og at være kendt for et solidt lokalt engagement.

 vestjyskBANK
Solidt engagement

vestjyskBANK · St. Sct. Peder Stræde 4 · 8800 Viborg · Tlf 87 27 38 00

NÆRVÆR - KOMPETENCE - DYNAMIK

Flytninger/adresseændringer:

Det er vigtigt, at du meddeler HJEJLENS redaktion om ændringer i dine adresseforhold, hvis du flytter. Benyt postvæsenets portofrie flyttepostkort og skriv til:

HJEJLEN v/ELJ
Østervænget 27
8800 Viborg,

eller ring 8667 1646
eller send en e-mail: eyvijak@worldonline.dk

Stof til HJEJLEN:

- Tekster sendes til redaktøren eller layouteren (adresser i kolofonen på side 2).
- Tekster modtages helst i elektronisk format. Bemærk: tekstdokumenter bedes *ikke* formateret i tekstbehandlingsprogram (f.eks. Word), men sendes i ren tekstformat .txt.
- Illustrationer og billeder sendes til layouteren, og disse modtages i både analog (papir, negativer og positiver) samt elektronisk/digitalt format.

Deadline:

Bladet udsendes 3-4 gange om året. Deadline for næste nummer er **15. marts 2006**.

ISSN 0903-9694

Returneres ved varig adresseændring

Afsender: Hjejlen v/ELJ

Østervænget 27

8800 Viborg

WWW.
NATURBUTIKKEN

- overskuddet går til fuglesagen .DK

JULEGAVER

Køb dine julegaver i Naturbutikken fx: en termokande, en rygsæk, et par uldsokker, en kikkert eller et foderbræt - med andre ord, alt til den fugle- og naturinteresserede.

Vores priser er konkurrencedygtige, og ydermere giver vi medlemmer af DOF 15% rabat på en række udvalgte varegrupper.

I Naturbutikken får du alt til den fugleinteresserede til konkurrencedygtige priser. Du får også kyndig vejledning af vores erfarne medarbejdere, så gaven rammer plet. En gave købt i Naturbutikken er også en gave til naturen, da Naturbutikken's overskud går til fuglesagen.

På gensyn i Naturbutikken!

NATURBUTIKKEN • VESTERBROGADE 138A • 1620 KØBENHAVN V • TLF: 33 31 85 63

